

CUSSEGL GROND

Sessiun d'october 2023

Incumbensa Spagnolatti concernent mesiras urgentas per segirar definitivamain la via chantunala en la Val Calanca

Las respostas da la Regenza a la dumonda dals 15-02-2023 (PCG 4/2022–2023, p. 589) n'èn betg cuntentaivlas. L'urari per las mesiras che ston vegnir prendidas n'è insumma betg concret, e la situaziun n'è betg vegnida resguardada cumplettaimain. In giudicament dals pli novs eveniments manca cumplettaimain.

Il renviament da la Regenza al giudicament da las ristgas 2008/2009 è antiquà en il fratemp. Tut las mesiras ch'èn vegnidas prendidas sin basa da quest giudicament da las ristgas, èn sa mussadas sco insuffizientas. Tant en il territori Revetell sco er en il territori Segheria di Buseno èsi sa mussà, che las mesiras prendidas n'èn betg adequatas: Las raits da protecziun da metal èn vegnidas ruttas e las pitgas da sustegn sturschidas. Plinavant èn er ils indrizs da protecziun cun travs da lain vegnids demolids. En omadus territoris è quai capità dapi l'onn 2009 schizunt duas giadas, quai en connex cun bovas pli grondas. Dapi il december 2022 è la via chantunala vegnida serrada en ils territoris numnads gia trais giadas pervia da bovas.

En vista als eveniments numnads èsi perquai cler, che la construcziun da duas galarias è l'unica mesira per quests dus trajects da via che po oz garantir la segirezza dal traffic.

Las premissas per in tala intervenziun a curta vista èn er dadas, sch'ins observa la matritz da las finamiras da protecziun per meds da traffic en l'aggiunta 2 da la OMIR (Ordinaziun davart il management integral da las ristgas tar privels da la natira). Il privel è grond (la pli auta valur).

La Val Calanca è l'unica colliaziun da via per las vischnancas entadim da la val (Buseno, Calanca e Rossa) ed ils ultims sbuvaditschs han mussà, che la via po restar serrada durant pliras emnas. Quai signifitga ina interrupziun dal provediment, in impediment per ils pendularis sin il viadi a la lavur, in impediment per las persunas occupadas en la Val Calanca sin via a lur plaz da lavur, ina chaussa nunpussaivla per las scholaras ed ils scholars obligads d'ir a scola da las vischnancas numnadas e da cuntanscher las scolas a Castaneda ed a Roveredo, ina chaussa nunpussaivla per ils servetschs da sanadad (medias e medis sco er la Spitex) da tractar lur pazientas e pazients.

La situaziun para dad esser clera e las mesiras da prender èn – en vista als eveniments – evidentas ed indispensablas.

Er ord vista finanziaria s'impona ina soluziun definitiva cun gallarias che para er dad esser la pli economica a media ed a lunga vista.

Las mesiras d'urgenza, il restabiliment provisoric, la sanaziun dals trajects da via donnegiads sco er da las ovras da protecziun chaschunan – sch'ellas vegnan en il decurs dal temp realisadas repetidamain – pli auts custs ch'ina mesira che schlia il problem definitivamain.

En vista a questas circumstanzas incumbenseschan las sutsegnadras ed ils sutsegnaders la Regenza d'incumbensar l'Uffizi chantunal da construcziun bassa da prender per mauns la planisaziun e la construcziun da las gallarias necessarias per segirar la via chantunala en la Val Calanca, e quai en spezial là, nua che autras mesiras per proteger la via èn sa mussadas sco inadeguatas ed insuffizientas.

Cuira, ils 18 d'october 2023

Spagnolatti, Censi, Rettich, Bardill, Beeli, Bergamin, Berther, Berweger, Bettinaglio, Biert, Bischof, Bisculm Jörg, Cahenzli-Philipp, Candrian, Collenberg, Cortesi, Crameri, Danuser (Cazas), Degiacomi, Derungs, Dietrich, Epp, Föhn, Furger, Gansner, Gartmann-Albin, Gort, Grass, Hartmann, Hohl, Holzinger-Loretz, Jochum, Kocher, Kohler, Kreiliger, Lamprecht, Loepfe, Loi, Luzio, Maissen, Mani, Menghini-Inauen, Messmer-Blumer, Metzger, Michael (Donat), Michael (Castasegna), Negretti, Nicolay (Bever), Oesch, Preisig, Rauch, Righetti, Roffler, Rusch Nigg, Said Bucher, Salis, Schneider, Städler, Ulber, von Tschärner, Widmer, Wieland, Zanetti (Sent)